

DRAUGAS

PERIODICALS
September 21,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 21, 2000

*****MIXED ADC 606
S169 P9 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09/20/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 184
Kaina 50 c.

Lietuva gavo Europos pasiūlymus dėl bendradarbiavimo

Vilnius, rugsėjo 19 d. (BNS) — Atsivėlusios į Lietuvos pageidavimus, Europos Sąjungos (ES) valstybės pateikė pirmuosius pasiūlymus dėl bendradarbiavimo su Lietuva konkrečiose valstybės valdymo srityse.

Kaip pranešė Europos komitetas, pirmadienį pasiūlymus bendradarbiauti devyniose srityse Lietuvai pateikė Ispanija, Vokietija, Italija, Švedija, Danija, Nyderlandai, Austrija bei Suomija. Lietuvos institucijos pateikė paraišką bendradarbiavimui dvylikoje sričių.

Gavusios ES valstybių pasiūlymus, Lietuvos institucijos juos aptars ir paskelbs, kurie iš jų labiausiai atitinka poreikius bei pasirinkus bendrininkus.

Anot pranešimo, biudžeto valdymo ir finansų kontrolės srityje savo pagalbą pasiūlė Vokietija, laisvajam prekių judėjimui stiprinti — Ispanija, Italija ir Švedija. Paramą Ryšių reguliavimo tarnybos Lietuvoje įsteigimui bei atnaujinimui pasiūlė Ispanija, Zemės ūkio ministerijos ir jos institucijų gebėjimų valdyti ir administruoti ES bendrosios žemės ūkio politiką bei kaimo plėtrą — Danija, Ispanija ir Italija, dalinę pagalbą pasiūlė ir Vokietija.

Pasiūlymus, kaip stiprinti ir įgyvendinti ES reikalavimus atitinkamą maisto kontrolės sistemą bei atnaujinti veterinarinius pasienio kontrolės postus pateikė Vokietija, pagalbą, stiprinant Lietuvos gebėjimus valdyti bei adminis-

truoti ES bendrąją žuvininkystės politiką — Švedija ir Ispanija.

Saugios laivybos srityje Klaipėdos uosto informacinei sistemai vystyti pagalbą pasiūlė Švedija ir Ispanija, dalinį bendradarbiavimą — Suomija. Pasirengti dalyvauti ES užimtumo strategijoje Lietuvai padėti panorė Danija, vykdyti atskirus projekto punktus — Švedija. Nyderlandai bei Austrija pasiūlė bendradarbiauti, sprendžiant su narkotikų užkardymu susijusius klausimus.

Į dar tris Lietuvos institucijų nurodytas sritis pasiūlymų negauta — nė viena ES valstybė nepateikė jokių pasiūlymų, kaip skatinti konkurencingumą bei stiprinti įmonių finansinę discipliną, gerinti muitinės veiklą ir procedūras, derinti statistinius duomenis ir metodus su ES valstybėse taikoma praktika.

Kaip teigiama Europos komiteto pranešime, pagal galiojančią tvarką tokiu atveju numatoma, kad Europos Komisija šioms sritims skelbs pakartotinį konkursą.

Šis Lietuvos ir ES šalių bendradarbiavimas vyksta pagal „Dvynių“ (Twinning) programą, kuri prasidėjo 1998 metais. Programos tikslas — parengti šalis kandidatę įstoti į Europos Sąjungą. ES valstybės Lietuvai skiria žmones, galinčius perteikti pasirinktas valstybės patirtį konkrečioje srityje.

Teismui nurodyta svarstyti savivaldybių ieškinį vyriausybei

Vilnius, rugsėjo 20 d. (BNS) — Lietuvos Apeliacinis teismas trečiadienį nurodė Aukštesniajam administraciniam teismui iš naujo svarstyti daugiau nei pusės Lietuvos savivaldybių prašymą priimti ieškinį vyriausybei.

Apelacinio teismo Administracinį bylą skyriaus kolegija, išnagrinėjusi Savivaldybių asociacijos skundą, panaikino ankstesnį Aukštesniojo administracinio teismo sprendimą nepriimti Savivaldybių asociacijos ieškinio vyriausybei. Aukštesnysis administracinis teismas taikant savo atsakymą priimti ieškinį aiškino tuo, kad jis esąs ne šio teismo kompetencijoje.

Lietuvos savivaldybių asociacija, kuri žada teisminiuose ginčuose su centrine valdžia atstovauti 39 Lietuvos savivaldybėms, daugiau nei mėnesį negalėjo įteikti ieškinio nė vienam Lietuvos teismui.

Rugpjūčio viduryje Savivaldybių asociacija pateikė Aukštesniajam administraciniam teismui pareiškimą dėl centrinės valdžios padarytos žalos atlyginimo ir pažeistų savivaldybių teisių gynimo, tačiau jis tuomet atsakė priimti ieškinį. Ši Aukštesniojo administracinio teismo sprendimą Savivaldybių asociacija apskundė Apeliaciniame teisme.

Savivaldybių asociacija prašo patraukti vyriausybę atsakove byloje dėl Lietuvos miestų ir rajonų savivaldybėms skirtų papildomų užduočių, neskirtant papildomų lėšų šių užduočių vykdymui.

Bendra 39 savivaldybių ieškinio suma vyriausybei yra 189 mln. litų.

Vilniaus miesto savivaldybė atskirai nuo kitų savivaldybių taip pat kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu vyriausybei dėl neskirto papildomo finansavimo, priskyrus savivaldybei papildomų užduočių. Ieškinio suma — 129,456,000 litų — yra susidariusi per pastaruosius trejetą metų.

Sulaikytas įtariamasis Eišiškėse siautėjęs padegėjas

Vilnius, rugsėjo 19 d. (BNS) — Policija antradienį pranešė sulaikiusi Eišiškėse vyriškį, kuris įtariamasis jau pusmetį padeginėjęs namus šiame mieste netoli Vilniaus. Pasak Policijos departamento pranešimo spaudai, 27-erių metų įtariamasis sulaikytas pasaloje šeštadienio naktį. Įtariamojo pavardė nenurodoma. Kaip teigiama pranešime, sulaikytasis yra bedarbis, anksčiau teistas du kartus.

Pirmadienį teismas skyrė jam kardomąją priemonę — suėmimą.

Mišlingas padegėjas Šalčininkų rajono mieste Eišiškėse buvo gaudomas nuo gegužės mėnesio. Manoma, kad jis sukėlė daugiau nei 10 gaisrų. Lietuvos pietuose esančiame nedideliame Eišiškėse mieste gyvena apie 4,000 žmonių, daugiausia lenkų.

Pasak Šalčininkų prieš-



Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje antradienį iškilmingai atidaryta tarptautinio ekslibrisų ir mažosios grafikos konkurso darbų paroda. Skirta Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo 125-osioms metinėms. M. K. Čiurlionio gimimo sukakčiai skirtame konkurse dalyvavo 165 dailininkai iš 30 valstybių, dar 22 autoriai pateikė keliasdešimt nekonkursinių ekslibrisų. Konkurso vertinimo komisijos sprendimu pirmąją Tado Vebros dailės dirbtuvių įsteigta premija apdovanota grafike Danute Zalnierute. Grafikas Henrikas Ratkevičius pelnė Lietuvos Seimo pirmininko fondo premiją. Trečioji — UAB „Uparto“ premija atiteko dailininkui iš Slovakijos Zdanek Bugar. Penki lietuvių ir užsienio dailininkai apdovanoti Kultūros ministerijos diplomais, vienuolikai autorių įteikti kūrinių sąjungų ir kitų institucijų prizai.

Nuotr.: Parodos atidaryme dalyvavo (iš kairės) menotyrininkas Helmutas Šabasevičius, kompozitorius Mindaugas Urbaitis, Martyno Mažvydo bibliotekos direktorius Vladas Bulavas, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir kultūros ministras Arūnas Bekša.

Dėl triukšmą sukėlusio įstatymo bus atliekamas tyrimas

Vilnius, rugsėjo 20 d. (BNS) — Seimo pirmininkas, konservatorių vadovas Vytautas Landsbergis žada ištirti, kodėl nebuvo įvykdytas partijos frakcijos sprendimas atidėti įstatymo, sukėlusio tarptautinį skandalą, priėmimą Seime.

Tačiau trečiadienį konservatorių partijos Priežiūros komiteto pirmininkas Alfonsas Andriuskevičius dar nebuvo gavęs jokio pavedimo pradėti tyrimą.

Pagal Konservatorių partijos įstatus, „Priežiūros komitetas prižiūri, kaip laikomasi Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) įstatų, sprendimų gincus tarp Tėvynės sąjungos struktūrų ar jos narių, teikia išvadas Tėvynės sąjungos struktūrų veiklos ar narysčių klausimais“.

Tačiau jei toks pavedimas būtų pateiktas Priežiūros komitetui, jo nariams tektų tirti savo pačių veiklą.

Konservatorių partijos frakcija rugsėjo 12 d. buvo nusprendusi atidėti įstatymo, kuriuo Lietuvos valstybės teisės aktu pripažįstama 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos Laiskosios vyriausybės deklaracija, priėmimą, tačiau dėl iki šiol nežinomų priežasčių šis sprendimas nebuvo įvykdytas.

Antradienį vakare, kalbėdamas per televiziją, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, „Tėvynės sąjungos frakcija prieš savaitę Seime buvo nutarusi išimti iš priėmimo darbotvarkės šį įstatymą. Tas nutarimas nebuvo įvykdytas, ir mes šį įstatymą išstirsime partijoje“.

Įstatymo projektą rugsėjo 12 d. Seimo nariams pristatė Konservatorių partijos pirmininko pirmasis pavaduotojas Antanas Stasiškis. Pristatydamas projektą, jis sakė: „turbūt atsiras žmonių, kurie bandys aiškinti, kad čia šiuo įstatymu

gaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininko Josifo Sipovičiaus, pirmasis padėgimas Eišiškėse buvo užregistruotas gegužės 25 d. Birželio-liepos mėnesiais esančiame nedideliame Eišiškėse mieste gyvena apie 4,000 žmonių, daugiausia lenkų.“

pripažįstant to sukūlimo istorijos reikšmę ir svarbą bandoma pripažinti tuos veiksmus ir tuos žmones, kurie galbūt padarė ar prisidėjo, ar leido įvykti nusikaltimams“. „Manau, kad bet kokie ruogastiniai skandalai, priėmimą Seime“.

Seimo vadovas sumokėjo lakūno Jurgio Kairio piniginę baudą

Vilnius, rugsėjo 20 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis antradienį sumokėjo aukštojo pilotazo meistrui Jurgiui Kairiui už cigarečių reklamą skirtą baudą.

Kaip pranešė Seimo pirmininko atstovės spaudai, V. Landsbergis „nėra įsitikinęs, kad žodžiai „Vakarai“ arba „Princas“ parašyti anglų kalba, yra būtina gaminio vardas ir dar jo reklama“. Anot atstovės spaudai, todėl Seimo pirmininkas padengė lakūnui J. Kairiui skirtą 5,000 litų ir „siūlyti vyriausybei ir Seimui grįžti prie racionaliosnės pozicijos“.

Kaip jau skelbta, antradienį premjeras Andrius Kubilius nurodė vyriausybės kancleriui Petriui Auštrevičiui išsiaiškinti, ar pagrįstai Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (VTAKT) ketina bausti žiniasklaidą, parodžiusią lakūno Jurgio Kairio skrydį po tiltu Kaune.

Pirmadienį Česlovo Balsio vadovaujama VTAKT viešajai imonei „Kairio skrydžiai“ skyrė 5,000 litų baudą, nes ant jo lėktuvo buvo užklijuotas cigarečių „West“ reklamuojantis užrašas. Panašios baudos gresia ir žiniasklaidos priemonėms, parodžiusioms reportažus apie skrydį ar išspausdinusios fotografijas, kuriose matyti lėktuvas su cigarečių reklama.

Kaip žinoma, gegužę Lietuvoje įsigaliojo visiškai tabako gaminių reklamos draudimas. Po skrydžio, kuris įvyko Kaune rugsėjo 2 dieną, prasidejus viešoms diskusijoms dėl galimybės nubausti tokiu būdu netiesiogiai cigaretes reklamavusį lakūną ir skrydį parodžiusias žiniasklaidos priemones, ministras pirmininkas A. Kubilius nusprendė

tik apie „Nepriklausomybės atstatymo deklaraciją“, kuri eina raudona gija per visą praeitą šimtmetį. Taigi kviečiu visus kolegas pritarti“, sakė jis.

Už šio įstatymo priėmimą vieningai balsavo visi tuo metu saleje buvę konservatorių frakcijos nariai.

Antradienį Seimas protokoliniu sprendimu atidėjo šio įstatymo galiojimą.

Daina Gudžinevičiūtė kartą su treneriu Vytautu Blonskiu pirmadienį susitiko su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, viešindami Sydney, ir gavo dar vieną medalį — prezidento. V. Adamkus prisipažino, kad Dainos iškovotas aukso medalis jį labai nudžiugino ir kartu nustebino, nes to niekas nesitikėjo. Pirmadienio vakare D. Gudžinevičiūtė buvo pagerbta Lietuvos delegacijos būstinėje olimpiniam kaimelyje. Susirinkus beveik visai delegacijai, sportininkai buvo įteikti specialios „čempioniška“ gėlių puokštė.

* Šiuolaikinės penkiakovės šiuo metų pasaulio čempionas Andrejus Zadneprovskis, kuris iš visų lietuvių vėliausiai startuos olimpinėse žaidynėse, atkakliai treniruojasi. Penkiakovininkų varžybos vyks priešpaskutinįją olimpiados dieną, rugsėjo 30-ąją, o jose dalyvaus tik 24 geriausi sportininkai, įveikę griežtas atrankos užduotis. A. Zadneprovskis apgailestavo, kad prieš žaidynes organizatoriai garantuoja tik dvi joje treniruotes, kurios, deja, vyks ne tais žirgais, kurie dalyvaus varžybose. A. Zadneprovskiui nepavyko tiesiogiai pamatyti, kaip Daina Gudžinevičiūtė tapo olimpine čempione, nes tada treniravosi. „Iš tikrųjų labai džiaugiuosi, net sveikas pavadas suėmė. Reikės su ja pasikonsultuoti“, kalbėjo Andrejus.

* Didžiausia staigmena olimpinėse žaidynėse — sunkiosios atletikos varžybose. Vyrų varžybose svorio kategorijoje iki 62 kg be medalio liko tris kart olimpinį žaidynių čempionas, Turkijos sunkiaatletis Naim Suleymanoglu. 1988, 1992 ir 1996 metų olimpiadų čempionas neišrovė pradinio 145 kilogramų svorio.

* Trečiadienį teniso turnyre įvyko sensacija. Jau pirmajame rate iš vyrų vienetų varžybų pasitraukė atvirojo JAV teniso čempionato nugalėtojas, pirmoji pasaulio rakete šį sezoną, rusas Marat Safin. Šios sensacijos kaltininkas — Fabrice Santoro iš Prancūzijos, nugalėjęs Rusijos tenisininką trijuose žaidimuose.

* Australijoje pritrūko... patogaus 60x90 centimetrų dydžio Australijos vėliavų. Entuziastingai nusiteikę australai vien praėjusią savaitę nupirko 100,000 vėliavų.

SYDNEY OLIMPIADOJE

* Trečiadienį olimpinį žaidynių plaukimo varžybose plaukė Lietuvos sportininkai — Jūratė Ladavičiūtė ir Arūnas Savickas — tenkinosi kukliomis vietomis. J. Ladavičiūtė moterų 100 m laisvu stiliumi nuotolį įveikė per 58.78 sekundes ir buvo 6-ta trečiame kvalifikaciniame plaukime. Tarp visų 54 rungties plaukikių Lietuvos atstovė užėmė 41-ąją vietą. Arūnas Savickas vyrų 200 m nuotolyje nugara sugaišo 2 minutes 5,06 sekundes ir užėmė septintąją vietą trečiame kvalifikaciniame plaukime. Iš 45 rungties dalyvių Lietuvos plaukikas tenkinosi 32-ąja vieta.

* Buriavimo varžybose dalyvavęs lietuvis Gedrius Guzyz „Lazerio“ klasėje po dviejų plaukimų tarp 43 dalyvių užima 27-ąją vietą. Pirmajame plaukime Lietuvos buriuotojas finišavo 18-as, o antrajame — 31-as.

* Olimpiados čempionė Daina Gudžinevičiūtė kartu su treneriu Vytautu Blonskiu pirmadienį susitiko su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi, viešindami Sydney, ir gavo dar vieną medalį — prezidento. V. Adamkus prisipažino, kad Dainos iškovotas aukso medalis jį labai nudžiugino ir kartu nustebino, nes to niekas nesitikėjo. Pirmadienio vakare D. Gudžinevičiūtė buvo pagerbta Lietuvos delegacijos būstinėje olimpiniam kaimelyje. Susirinkus beveik visai delegacijai, sportininkai buvo įteikti specialios „čempioniška“ gėlių puokštė.

* Šiuolaikinės penkiakovės šiuo metų pasaulio čempionas Andrejus Zadneprovskis, kuris iš visų lietuvių vėliausiai startuos olimpinėse žaidynėse, atkakliai treniruojasi. Penkiakovininkų varžybos vyks priešpaskutinįją olimpiados dieną, rugsėjo 30-ąją, o jose dalyvaus tik 24 geriausi sportininkai, įveikę griežtas atrankos užduotis. A. Zadneprovskis apgailestavo, kad prieš žaidynes organizatoriai garantuoja tik dvi joje treniruotes, kurios, deja, vyks ne tais žirgais, kurie dalyvaus varžybose. A. Zadneprovskiui nepavyko tiesiogiai pamatyti, kaip Daina Gudžinevičiūtė tapo olimpine čempione, nes tada treniravosi. „Iš tikrųjų labai džiaugiuosi, net sveikas pavadas suėmė. Reikės su ja pasikonsultuoti“, kalbėjo Andrejus.

* Didžiausia staigmena olimpinėse žaidynėse — sunkiosios atletikos varžybose. Vyrų varžybose svorio kategorijoje iki 62 kg be medalio liko tris kart olimpinį žaidynių čempionas, Turkijos sunkiaatletis Naim Suleymanoglu. 1988, 1992 ir 1996 metų olimpiadų čempionas neišrovė pradinio 145 kilogramų svorio.

* Trečiadienį teniso turnyre įvyko sensacija. Jau pirmajame rate iš vyrų vienetų varžybų pasitraukė atvirojo JAV teniso čempionato nugalėtojas, pirmoji pasaulio rakete šį sezoną, rusas Marat Safin. Šios sensacijos kaltininkas — Fabrice Santoro iš Prancūzijos, nugalėjęs Rusijos tenisininką trijuose žaidimuose.

* Australijoje pritrūko... patogaus 60x90 centimetrų dydžio Australijos vėliavų. Entuziastingai nusiteikę australai vien praėjusią savaitę nupirko 100,000 vėliavų.

* Visų valstybių delegacijos olimpiniam kaimelyje savo laikinas rezidencijas papuošė valstybinėmis vėliavomis ir šukiais. Lietuviai šiuo požiūriu gana kuklūs, pasitenkinę vidutiniu didumo trispalve. Lietuvos olimpinės misijos vadovas Algirdas Raslanas, atskaidamas į pastabą apie kuklų papuošimą, sutiko, kad jis galėtų būti ryškesnis, tačiau juk ne vėliavų gausumas svarbus, o rezultatai.

* Ankstyva antradienio rytą olimpiadoje Lietuvos plaukikas Rolandas Gimbutis dalyvavo kvalifikaciniame 100 m plaukimo laisvu stiliumi varžybose. Nuplaukęs atstumą per 50.46 sekundes, Rolandas 7-ajame plaukime buvo antras, o tarp visų 73-jų rungties dalyvių užėmė 23-ąją vietą ir į pusfinalį nepateko. Greičiausiai kvalifikaciniame varžybose plaukė olandas Pieter van den Hoogenband. Legendinio rusų plaukiko, dukart olimpinio čempiono šioje distancijoje — Aleksandro Popovo — laikas buvo tik ketvirtas.

* Didžiausia staigmena olimpiadoje trečiadienį įvyko beisbolo turnyre. Netikėtą pergalę ketvirtąjo rato rungtynėse iškovojė Olandijos rinktinė, rezultatu 4:2 nugalėjusi olimpinę čempionę — Kubos beisbolininkus. Tad šį trečiadienį baigėsi 21 kubietis pergalės iš eilės olimpinį žaidynių beisbolo turnyruose. Beje, Kubos olimpinė beisbolo rinktinė, iškovojusi 152 pergalės iš eilės, paskutinį kartą tarptautinėse varžybose buvo pralaimėjusi 1997 m.

* Dziudo imtynių turnyre vyrų svorio kategorijoje iki 81 kg 24 metų Estijos atstovas Aleksej Budelin iškovojė bronzos medalį. Tai pirmasis estų laimėtas medalis Sydney.

* Vienintelį žaidynių aukso medalį Rusijai trečiadienį iškovojė 24-erių metų gimnastas Aleksej Nemov, sportinės gimnastikos daugiakovėje surinkęs 58.474 taško. 1996 m. Atlanto žaidynėse jam nepavyko tapti čempionu daugiakovėje, tačiau komandinėse sportinėse gimnastikos varžybose ir atlikdamas atskirus pratimus, A. Nemov susizėrė net šešis medalius: 2 aukso, 1 sidabro bei 3 bronzos.

* Sydney valdžia atsiprašė už dviejų kalinių pabėgimą iš kaimelio, tačiau pareiškė neketinanti imtis papildomų saugumo priemonių. Policijos viršininkas trečiadienį įvyki pavadino „nelaimingu incidentu“. Antradienį iš visai šalia Olimpinio kaimelio esančio „Silverwater“ kaimelio pabėgė kaliniai ligi šiol yra laisvėje. Jie trumpam buvo pagrobę autobusą su Korėjos delegacijos nariu bei trimis savanoriais pagalbininkais korėjiečiais, kurie, laimė, beveik iškart atgavo laisvę. Policijos viršininkas pabrėžė, kad kalinių pabėgimas niekaip nėra susijęs su olimpiada. Netoliese esantis Olimpinis kaimelis, jo teigimu, yra „tikriausiai saugiausia vieta visoje Australijoje“.

KALENDORIUS

Rugsėjo 21 d.: Sv. Matas apaštalas, evangelistas; Geistautas, Mantautas, Mantvilas, Matas, Vilkintė, Viskintė.

Rugsėjo 22 d.: Digna, Kintautas, Mauricijus, Tarvinas, Tomas, Virmantė (Virma).

Nors Lietuva, kaip nepriklausoma valstybė, olimpiadoje dalyvauja nuo 1992 metų, ir, kaip minėta, du kartus iškovojo bronzos medalius krepšinyje, tačiau ne kartą lietuviai krepšininkai pasipuošė olimpiniais medaliais, vilkėdami SSRS rinktinės marškinėlius.

Palinkėkime jiems iškovot
kiek galima geresnius rezulta
tus, na, žinoma, ir medalius
nepaisant kad jie šiomet i
būtų labai sunkiai pasiekiami

Nutr. Lino Johan

Nuotr. Lino Johanson

Krepšinio rungtynių eigos vasaros olimpiadoje lentelė — galime matyti su kuo lietuviams teks rungtis.

Ketvirtoje metinėje „Gijos“ samburio gegužinėje, šeštadienį, liepos 29 d. vykusioje „Beachland Park“, Clevelande, Onutė Puckšriūtė-Zalensienė ir Dainius Zalensas įteikia dėžę „Utenos“ alaus ja laimejusiam Algiiui Giliui. Savo laimikiu Algis pėvaisingo visus gegužės dalyvius.

J.M.

AR KELIAUJA LIETUVIŠKIEJI PRODUKTAI?

Neseniai į Ameriką išplaukė pirmieji lietuviški likeriai iš „Anykščių vyno“ — šokoladiniai vyšnių, juodųjų serbentų bei juodųjų slyvų, kreminiai braškių, šokoladiniai bei vaniliniai. Tarp jų ir visų laukiamas „Bobelinė“, kuri čia bus vadinama „Spanguolių“ likeriu.

Jau dabar susilaukiame daug klausimų — kada šiuos produktus pamatysime parduotuvėse ir kokiose, ar likeriai yra išpilstyti Lietuvoje, kur pagaminti būtiesi bei etiketės? Į tai galiu atsakyti, kad Čikagos parduotuvėse šiuos gerimus pamatysime spalio pradžioje. Jie bus parduodami tose parduotuvėse, kuriose paprastai perkate. Likeriai yra išpilstyti „Anykščių vyno“ gamykloje, buteliai bei etiketės pagaminti Vokietijoje.

Neseniai JAV Alkoholio, tabako bei ginklų biuras patikrino „Stumbr“ išleidžiamos degtinės „Prezidento“ kokybę ir patvirtino jos įvežimą. Tai, artimiausiu metu galėsime pamatyti ir šį produktą mūsų parduotuvėse.

Antra vertus, taip ir nesulaukiame lietuviškųjų maisto produktų, nors mūsų telefonai nenuityla nuo skambučių, kadangi žmonės nekantrauja čia, vietoje, nusipirkti tai, kas gaminama Lietuvoje. Kartais net sunku paaiškinti, kas vyksta su lietuviškųjų maisto produktų gamintojais. Atrodytų, filosofija turėtų būti paprasta — jei yra pirkėjai, turėtų būti ir produktai. Deja, taip nėra. Kokios priežastys?

Ne paslaptis, kad daugybė rusiškų, latviškų net ir lietuviškųjų produktų atvyksta į Ameriką nelegaliai, su neteisėtomis etiketėmis arba produktais yra nepatvirtinti FDA.

Produktai prasmunka, kadangi JAV valdžios organai nespėja patikrinti visų įvežamųjų produktų. Jei latviai jau turi nemažai patvirtintų maisto produktų, tai lietuviai dar tokių neturi.

Užklauskite sutvarkyti maisto produktus pagal visus įvežimo reikalavimus, iškyla nemažai klausimų, į kuriuos Lietuvos įmonės dar nėra pakankamai pasiruošusios atsakyti. Visų pirma, pagal JAV reikalavimus, etiketėse turi būti nurodomo produkto sudėtis. Kai kurios tyrimus lietuviškosios laboratorijos gali atlikti, tačiau ne visus, ir todėl jų nepakanka etikečių sutvarkymui. Kas legaliai įvežti į Ameriką produktą, jei nėra nurodytas cholesterolio lygis? Kol kas nėra įmonė nesugebėjo šių

duomenų nustatyti.

Žemo rūgštingumo maistui įvežti reikalingi FDA patvirtinimai. Tam reikia žinoti rūgštingumo bei vandens aktyvumo lygį. Jei rūgštingumo lygis dar galima nustatyti, tai vandens aktyvumo tyrimai Lietuvoje neatliekami.

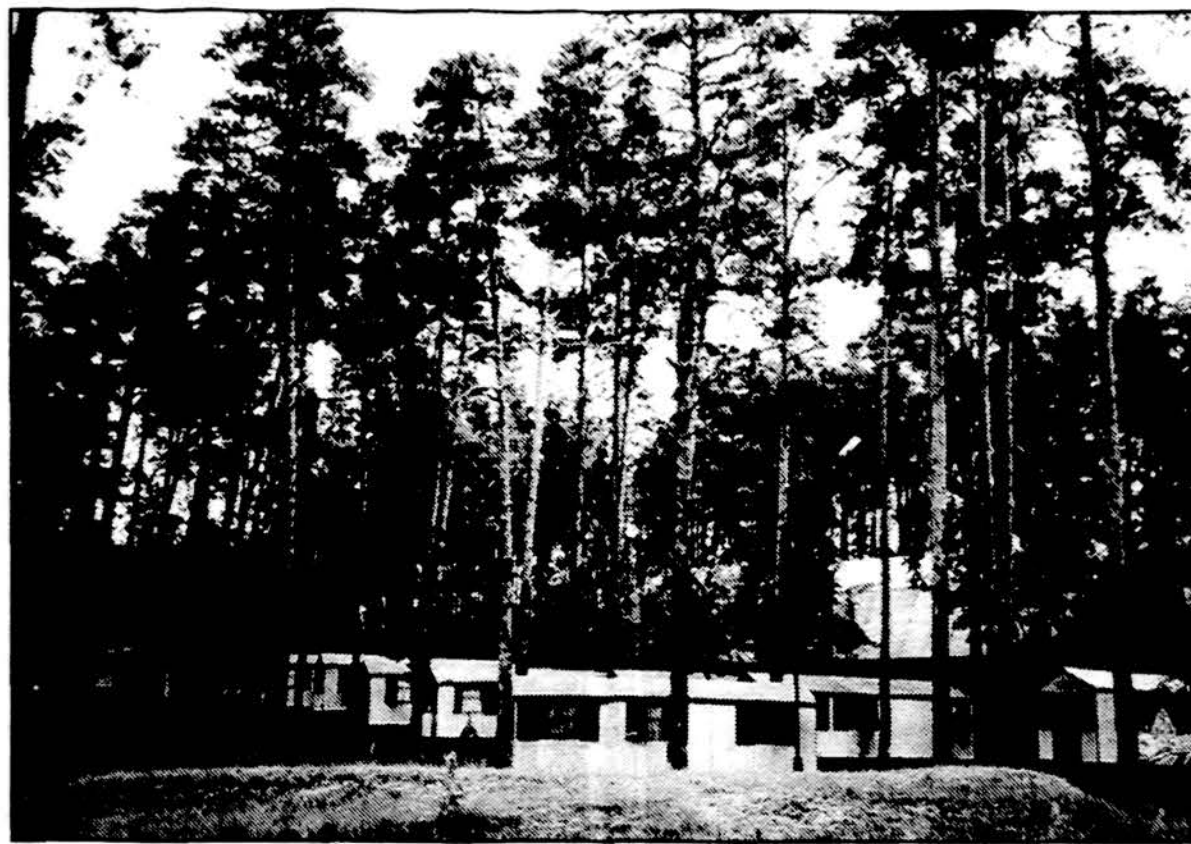
Laiškai skrenda į Lietuvą, iš ten atgal, bandant rasti laboratorijas, kurios galėtų atlikti reikalingus tyrimus. Vis daugiau atsiliepimų mes skaitome ar girdime, kad lietuviški produktai laukiami Amerikoje, kad tai būtų naudinga abiem pusėm, ypač po to, kai viską surijanti rusiškoji rinka nuslinko į gilią ir nesibaigiančią križę.

Kieno tai būtų — Lietuvos Žemės ūkio ministerijos, užsienio reikalų ministerijos ar pavienių gamintojų reikalas, juk ne veltui kartais žmonės juokauja, kad skęstančiųjų gelbėjimas jų pačių reikalas?

Antra, ne paslaptis, kad įvežant produktus į Ameriką, prisideda nemažai įvairių mokesčių — transportavimas per vandenyną, įvežimo bei realizacijos mokesčiai. Produktų pardavimo kainos turi būti ne itin aukštos, kad pajėgtume konkuruoti su vietos ar įvežtais iš įvairiausių šalių produktais. Tokiu atveju išsaugoti kiekvieną centą darosi ypatingai svarbu.

JAV muitinės mums patarė, kad kai kuriems produktams taikomi lengvatiniai įvežimo mokesčiai, bet tokiu atveju reikia gauti formą A iš vietinių muitinių. Apie tai informavome savo gamintojus, jie atradė, kad tokios formos negyztuoja. Teko kreiptis į Lietuvos Užsienio reikalų ministeriją, kuri patarė skambinti LR Finansų ministerijos Procūdurę, tarifų ir kilmės skyriaus inspektorei Aušrai Zarakauskaitei. Paskambinus gavome patarimą, kad Formos A sertifikatus išduoda muitinės tarnybos Lietuvoje. Tačiau Lietuvos gamintojai ir toliau tvirtina, kad tokių sertifikatų Lietuvoje niekas nežino.

Teko kalbėti su Latvijos gamintojais ir jie informuoja, kad tokie sertifikatai pas juos išduodami ir kad daugeliu produktų yra sumažinti ar visai nuimti mokesčiai. Kodėl ši problema yra neišsprendžiama Lietuvoje? Antra vertus, bendrauti su Lietuvos pareigūnais nėra ypač didelis malonumas, kadangi paskambinus paprastai susiduri su gana biurokratiškais ir paprastais nieko giliau nesakanciais atsakymais. Ar lietuviški pavieniai įmonės nesugebėjo šių



Palūšėje, netoli ežero, graziame pušyne galima išsinuomoti namelių atostogoms. Tai jau ženklas, kad lietuviai mokosi naujo verslo ir sėkmingai pasinaudoja turimomis sąlygomis. Onos Rušenienės nuotrauka.

galbą, ar paprasčiausiai patys nežino, kaip atsakyti į pateiktus klausimus?

Kai kas vietoje pataria patiems sutvarkyti formas, paruošti etiketes. Taip, tai galima padaryti, tačiau gamybos procesas yra gerai žinomas tik patiems gamintojams ir tik jie gali tinkamai paruošti registracijos formas. Be to, gamintojas yra visiškai atsakingas už pateiktą informaciją ir šios atsakomybės negali prisiimti importuotojas. Tas pats su etiketėmis. Kad jos būtų teisingai paruoštos, turi būti atlikta produkto analizė ir už jos rezultatus atsako pats gamintojas. Aišku, trūksta iniciatyvos iš Lietuvos gamintojų pusės. Jei jie būtų aktyvesni, reikalai greičiau pajudėtų iš vietos.

Mėsos gaminių įvežti iš Lietuvos kol kas nėra galimybių, kadangi nėra pasirašyta sutartis tarp JAV bei Lietuvos. Mėsos įvežimas nėra ekonomiškas tikslas. Jei geros rūkytos mėsos kilogramas Lietuvoje kainuoja apie 9 dolerius, tai, atvežus į Ameriką, ši kaina pakiltų mažiausiai pusantro karto. Be to, ir kokybė nebūtų labai aukšta, nes mėsos laikymo trukmė nėra labai ilga, ir po 2-3 mėnesių mėsa nebėra tokia pat gera, kaip tik pagaminta. Gal todėl rusai ar lenkai čia pat vietoje gamina rūkytos mėsos produktus pardavimui.

Šiuo metu Lietuvoje gamina labai geri sūriai. Amerikoje nėra nė vieno sūrio importuotojo, kuris turėtų leidimus sūriams įvežti. Kalbos sklandina, kad Lietuvos gamintojai parduoda sūrius olandams ar vokiečiams, tie uždeda etiketes ir įveža kaip olandiškus ar vokiškus gami-

nus. Vežant sūrius be specialaus leidimo, įvežimo mokesčiai yra gana aukšti ir, pridėjus sūrio kainą bei transportavimo išlaidas, lietuviškos produkcijos kaina būtų aukštesnė, nei šiuo metu siūloma rinkoje. Nepaisant šių klausimų, šiuo metu vyksta pokalbis, kaip įvežti sūrius iš Lietuvos ir, manau, kad metų laikotarpyje šis klausimas palankiai bus išspręstas.

Tai tik keletas svarbiausių problemų, su kuriomis susiduriame, bandydami įvežti maisto produktus iš Lietuvos. Apie pagalbą Lietuvos gamintojams kalbama daug, bet pagalba paprastai yra labai formali ir neduodanti konkrečių rezultatų. Galbūt Lietuvos atitinkamoms institucijoms reikėtų rimtai pagalvoti, kokių galima rasti kelių maisto produktų eksporto paspartinimui.

Man atrodytų, kad Žemės ūkio ar Užsienio reikalų ministerijos galėtų paruošti konkretų maisto produktų eksporto į JAV žiniaraštį, kuriame būtų konkrečiai nurodoma, kokios yra JAV reikalavimai, kokias formas ir kokiems produktams reikėtų užpildyti, kur tas formas gauti ir kur išsiųsti, kaip paruošti etiketes, kokios laboratorijos galėtų pateikti visus reikalavimus duomenis, o, jei tokių laboratorijų dar nėra, įdėti pastangų joms įsteigti.

Kita labai svarbi sritis — JAV muitinės. Kas šiuo metu galėtų informuoti apie lengvatinę įvežimo sąlygą, kokių duomenų ar dokumentų reikėtų, kad jos būtų suteiktos, kokie yra muitinės reikalavimai maisto produktams įvežti? Jei visi šie duomenys būtų sutelkti vienoje rankose, tai padėtų

maisto produktų kelią į Ameriką padaryti mažiau akmenų. Šiuo metu lietuviškosios institucijos siunčia tiek eksportuotojus, tiek importuotojus nuo vieno prie kitų ir teisinga atsakymą rasti beveik neįmanoma, jau nekalbant apie prarastą laiką.

Gal vertėtų net surengti vienos ar kelių dienų seminarus eksportuotojams, kur žinantys asmenys galėtų konkrečiai informuoti, kas reikalinga produkcijos eksportavimui, gal net pakviesti svečių iš JAV muitinės ir FDA, kurie padėtų atsakyti į daugelį klausimų ar pasiūlytų konkrečią pagalbą. Savaimė suprantama, kad visa tai reikalauja lėšų, kurios galėtų būti gautos iš Lietuvos eksporto užsiimančių valdžios organizacijų. Šios organizacijos ir dabar gauna lėšų eksportui, tačiau konkrečios pagalbos praktiškai taip ir nematyti. Kartas nuo karto į JAV atvažiuoja atsakingi pareigūnai, susitinka su JAV valdžios pareigūnais ir vėl išvyksta, o rezultatai beveik nelyksta. Dažnai taip ir nesuapras, koks buvo atvykimo tikslas — dalykinis ar turistinis?

Angelė Kavakienė
Food Depot International

*** Nors energetikai spėja, kad šildymo sezono pradžios dar teks palaukti, diplomatinės atstovybės, viešbučiai, bankai bei kai kurios kitos įstaigos, atšalus orams, jau pradėtos šildyti. Šildymas buvo įjungtas tiems vartotojams, kurie turi nepriklausomą šildymo sistemą.** (Ela)

DRAUGAS, 2000 m. rugsėjo 21 d., ketvirtadienis

3

Danutė Bindokienė

Kaip staiga vėjo kryptis pasikeičia

Š.m. spalio 3 d. Vokietija paminės dešimt metų Rytų ir Vakarų pusės sujungimo su kaktį. Besiruojantis iškilms, kurios numatomos Dresdene, iškilo klausimas, ar turėtų būti leista jose kalbėti buvusiam Vokietijos kancleriui Helmut Kohl.

Kaip greitai iš tikrųjų tiek politinio, tiek ir visuomenės palankumo vėjo kryptis pasikeičia! Pernai, minint Berlyno gėdos sienos sugriovimo su kaktį, Kohl buvo vadinamas „Vokietijos suvienijimo tėvu“, ir vienu žymiausių dvidešimtojo amžiaus valstybininkų. Šiomet stengiamasi net neprisiimti, kad krikščionys demokratams ir jų vadas Helmut Kohl Vokietijai atnešė vienybę, pastovumą. Verta pastebėti, kad šį kartą tų pačių krikščionių demokratų nuomonės išsiskyrė dėl Kohl pakvietimo į kalbėtojų tribūną Dresdene.

Krikščionių demokratų partijos nesekmės Vokietijoje, o ypač kontroversija, iškilusi dėl buvusio partijos vado nesąžiningumo, primena ir kitose valstybėse panašius atvejus, kai dar vakar visų gerbiamas ir aukštintas „tautos vadas“, ne tik nuverčiamas nuo pjedestalo, bet apdabstomas purvais. Tas ypač ryškų šalyse, buvusiose sovietų okupacijoje. Iškilię asmenys, turėję tautai tiek įtakos, siekiant laisvės ir nepriklausomybės, staiga tampa tos pačios tautos „priešai“, nuo jų nusisukama ir stengiamasi įvairiais būdais nukopoti jų populiarumo šaknis.

Tą matome ir Lietuvoje, kai nuolat puolamas ir niekinamas dabartinis Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Atrodo, kad laikomasi principo: koks vadas, tokia ir jo partija. Juk eilinis žmogus per daug nesigilina į „politines plonybes“. Jei jis nuolat skaito ar girdi kaltinimus, nors jo ir neturėtų pagrindo, nors po kiek laiko ir būtų atsaukti, abejonės sėkla jau pasėta ir auga toliau. Žmogus vėliau nusisuka nuo visos politikos, negu mėginąs analizuoti jos patikimumą.

Artinantis Seimo rinkimams, opozicija — o ji ir pa-jėgi, ir piniginga (įdomu, iš kur atkeliauja tie, kone neriboti, ištekliai), dirba išsijuo-susi, kad dešiniųjų partijos,

kurių branduolį sudaro Lietuvos Krikščionių demokratų partija (čia kalbame apie partiją apskritai, neskirstant jos į „tradicinius“ bei „moderniuosius“ narius) ir Tėvynės sąjunga/konservatoriai, vėl nesudarytų Seime daugumos. Geriausia ir veiksmingiausia priemonė — partijos narių tarpusaviai nesutarimai, pjautynės, partijos vadų juodinimas. Prisiminkime, kad opozicija, kurios vėliavą neša daugiausia kairieji, turi pakankamai patirties iš „senų gerų laikų“, kaip susidoroti su nepageidaujamu elementu. Tad ir dorojasi...

Būtų nelabai logiška kaltinti auką dėl to, kad tapo auka. Taip pat ir tos ar kitos partijos „nepopuliarumo“ kaltę sumesti jai patiai. Žvelgiant iš šios Atlanto pusės į LKDP ar konservatorių veiklą, ypač pastarųjų kelių metų būvyje, matyti, kad ji nebuvo apmirusi. Abi partijos turi gabių žmonių (nors nedaug, bet turi), kuriems rūpi ne asmeniška garbė ar lengvai įgyjamas litas, bet Lietuvos ateitis, žmonių gerovė. Bet ką mes girdime? Neigiamas atsiliepimus: ir žiniasklaidoje, ir iš tų pačių partijų. Jos skaldosi, kaltina vienos kitas, grupuojasi ir persigrupuoja, sudarinėja koalicijas su kitomis partijomis, kurias dar vakar vadino opozicinėmis.

Suprantame, kad didžioji Lietuvos žiniasklaida „žygiuoja pagal savo (o gal kažkieno kito) muzikos ritmą“ ir joje pozityvių žinių apie dešiniųjų partijų veiklą retai užtikinama. Ne visos partijos turi veiksmingą savo spaudą, o turimoji daugiausia užsiima tuo pačiu smulkiu kapstinėjimu po „kaimyno skiedryną“. Tai kaip eilinis Lietuvos pilietis gali žinoti, kuo pasitikėti, kuo ne? Tiesa, neseniai ir konservatoriai ir krikščionys demokratams išleido savo „gerųjų darbėlių“ leidinius, kuriuose išskaičiuojama, ką nuveikė per tuos metus. Konservatorių leidinys pavadintas „Ataskaita rinkėjui“, kr. demokratų (atrodo, tradicinių) „Tarnauti Lietuvai“. Bet ar eilinis balsuotojas skaitys tas plačias „studijas“, ar jos jam prieinamos?

Nėra abejonės, dešiniams reikia daugiau veržlumo ir savimi pasitikėjimo. Išmušę paskutinę valandą, ko jie laukia?

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS STIPRYBĖ

ALGIMANTAS A. NAUJOKAITIS

Nr.6

Ir Kolumbijoje dukrą Stasytę Slodkutę Merchan įtraukia į lietuvišką veiklą, per ją palaikomi šios šalies lietuvių ryšiai su PLB valdyba. Ir seimo posėdžiuose V. Slodkus mačiau kartu su viskuo besidominčia dukra. Patyriau, kad ir V. Slodkaus dukros gražiai kalba lietuviškai, mūsų kalba bando prabilti ir zentas.

Jeigu būtų kuo daugiau tokių tvirtų tautiečių kaip V. Slodkus, būtų tvirtiau vykdomas Lietuvių Chartos priedas: „Lietuvius lieka lietuviu visur ir visada“.

Kultūros akiračiai

— Tautiškumą jaunosiose kartose už Lietuvos ribų gali

ma išugdyti tik gimtosios kalbos pagrindu. Tačiau kalba — tai ne tik garsų, ženklų sistema. Žodžiu, tai yra didžiulis dvasinis, kultūrinis, etnis ir etninis lobynas, šimtmečių ir tūkstantmečių tautos patirtis, — įsiminė žinomos lietuvių kalbos puoselėtojos išsivijoje R. Kučienės seime pasakyti išmintingi žodžiai. Išlaikyti tą lobyną svetimuose kraštuose lietuvių bendruomenės stengiasi ir per kultūrinę veiklą.

Daug gražių darbų ir užmojų išvardijo kone visų kraštų bendruomenių atstovai. Puikiai buvo įvertintos Prancūzijos LB pastangos Paryžiuje surengti M. K. Čiurlionio parodą. Ne tik iš seimo tribūnos, bet ir kuluaruose girdėjau palankius atsiliepimus

apie Kanados LB valdybos ir jos ilgamečio pirmininko A. Vaicūno veiklą vien už šiemet surengtą, nemažai pelno atnešusią lietuvių tautinių šokių šventę. Kanados LB — viena iš daugiausiai parėmusių, pinigų davusių bendruomenių PLB projektams įgyvendinti. Latvijoje veikia „Dobilėlio“, „Vyties“, „Rūtos“, kitos lietuvių kultūrinės draugijos. Plėtoja tautinę veiklą Tomske atnaujinta Lietuvių kultūros bendrijta. Šveicarijos LB dažnai rengia čia gyvenančių bei studijuojančių lietuvių muzikantų koncertus, dailininkų parodas. Bet užvis labiausiai įsiminė JAV LB Krašto valdybos pirmininkės R. Narušienės išskaičiuoti gausūs, nuolatiniai, visos 70-tj apylinkių apimančios renginiai, organizuojami Kultūros tarybos ir jos veiklosios pirmininkės M. Remienės. Jos pastangomis lietuvių telkiniuose rengiami išsivijos ir iš Lietuvos kviečiamų atlikėjų, pagarsėjusių me-

no meistrų koncertai, vakaronės ir kitokios programos. Ne kalbant jau apie daugeliui žinomą Čikagos lietuvių operą, atgaivintas mėgėjų teatras „Žaltvykslė“, tęsiama poezijos dienų tradicija, kultūrininkų premijų kasmetinės šventės. Išsivijos spaudos remimo vaisingai. Kultūros taryba taip pat rūpinasi, kad išsivijos kultūros lobiai pasiektų ir Lietuvą. Pakanka paminėti Lietuvai grąžintą didžiulį ir turtingą, per 40 metų sukauptą išsivijos dailininkų darbų kolekciją. Parėmus Lietuvii fondui, šiemet ji grąžinta Lietuvai, tos kolekcijos pagrindu buvo surengta plataus atgarsio susilaukusi didelė paroda „Sugrįžusi išsivijos daile“.

Reikšmingi ir PLB valdybos kultūriniai projektai. Baigiamas rašyti „Pasaulio lietuvių bendruomenių istorija“, pasirodysianti ateinančiais metais (beje, seimas paskatino visų kraštų mokyklose dėstyti LB istoriją). PLB valdyba per sa-

vo kadencijos tris metus pabaigė kitą didelį ir, pasak V. Kamanto, daug pinigų (133,658 dol.) darbo ir kantrybės kainavusį darbą — „Lietuvos kovų ir kančios istoriją“ (16 tomų serijos paruošimą, išleidimą ir išsiuntimą visiems tų knygų prenumeratoriams). Puoselėti lietuvių etninę kultūrą, tradicijas visų kraštų bendruomenės padės išleista ir platinama trečios laidos susilaukusi D. Bindokienės knyga „Lietuvių papročiai ir tradicijos išsivijoje“. PLB valdyba taip pat padėjo Vytauto Didžiojo universitetui Kaune įsteigti išsivijos institutą, kuris jau pradeda veiklą. Instituto direktorius prof. E. Aleksandravičius seimui išreiškė įsitikinimą, kad iki ateinančių metų vidurio čia bus parengtos bent keturios disertacijos egzodo literatūros ir kitomis temomis.

Seime buvo svarstomas ir kultūrinės veiklos sferą įeinančių išsivijos archyvų tvar-

kymas. Kiek daug nuveikė vien žinomas archyvų globėjas V. Kučas! Jo rūpesčiu ir pastangomis vien pernai į Vilniaus M. Mažvydo ir Prezidentūros bibliotekas, Lietuvos archyvų departamentą buvo

išsiųstos 86 dėzės vertingų li-tuanistinių dokumentų. O kur dar V. Kučo nuo pradžios išgelbėtos pirmosios Nepriklausomybės laikų Kauno radiofonų plokštelės! Beje, įrengta saugi PLB archyvų saugykla.

Bus daugiau



PLB seimo delegatės — JAV LB krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė (kairėje), Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė (dešinėje) su Cėcenijos igalotine Lietuvoje Aminat Saejva. Algimanto Žižiano nuotr.

Kas gero Lietuvoje



ŠIAULIŲ MIESTO GIMTADIENIS

Šiaulių miesto pradžia siejama su Saulės mūšiu, vykusiu 1236 metų rugsėjo 23 d. Aprašant šį mūšį eiliuotoje Livonijos kronikoje, pirmą kartą paminėtas Šiaulių (Saulės) gyvenvietės vardas.

Kasmet antroje rugsėjo pusėje Šiauliuose rengiama miesto šventė, šimt metų vykusio rugs. 15-17 d. Penktadienis buvo skirtas jaunimui su daugiausia jauniems pritaikyta programa, informacijos centru. Šeštadienis paskelbtas miestėnų diena. Vyko koncertai, į mugę buvo suvažiuavę įvairūs tautodailininkai ir sodininkai, paskelbti nauji miesto garbės piliečiai ir vyko kitos linksmos įdomybės. Sekmadienio pradėtas sodinti naujas Gytarių parkas, Šiaulių katedroje aukotos Mišios už miestą ir jo gyventojus. Popiet vyko sporto varžybos, poezijos ir muzikos vakaras. Tai buvo tikrai spalvinga ir įdomi šio miesto gimtadienio šventė.

Verta pastebėti, kad, pastarųjų metų švenčiant įvairias sukaktis ar susibūrimų progą, vis dažniau skiriama laiko iškilmingų Mišių aukai. Tai tikrai pozityvus ženklas. (Elta)

„BŪK ŽMOGUS — NEBŪK KIAULĖ“

Tokių vardu šešių Lietuvos miestų — Vilniaus, Klaipėdos, Palangos, Kaišiadorių, Visagino ir Plungės — merai rugsėjo 11 dieną pradėjo „visuomenės kultūringumo, žmonių bendravimo“ akciją.

Akcijos metu išplatinta 50,000 lapelių su stilizuotu geltonu kiaulaitės portretu bei pasaulio žymybių posakiais apie padarumą ir kultūringą elgesį. Žmonės raginami nesiekti „ieiti į istoriją visomis kanopomis“ ir visada žinoti, kad „jūsų laisvė baigiasi ten, kur prasideda mano laisvė“.

Nuo rugsėjo 11 iki 21 d. buvo sustiprintas viešosios tvarkos ir kelių policijos budėjimas, gyventojai kvieisti paskambinti ir informuoti apie pastebėtus taisyklių pažeidimus. Žmonės dažnai piktnasi, kad vairuotojai nepaiso kelio ženklų ir automobilių pastatymo taisyklių, kad greitai, sukeldami pavojų ir aplinkai, ir sau. Piktnasi, matydami

miesto gatvėse ir parkuose daug šiukšlių, siautėjantius chuliganus, geriančius alkoholį ir daužantius bei mėtantius butelius. Matydami kitus negražius dalykus, dažniausiai tik nuleidžia akis, tarsi su jais susitaikydami, bijodami agresijos. Pagal šios akcijos rengėjų, tiems tvarkingiems piliečiams suteikta proga imtis atsakomybės už savo aplinką ir kas joms vyksta — akcijos tikslas: paveikti visuomenės abejingumą. Tačiau jos esmė — ne bausti, o aiškinti kultūringo visuomenės bendravimo taisykles. Lapelyje su geltonu kiaulaitės atvaizdu primenama, kad neцензурiniai žodžiai, įžeidžiamas kibimas prie žmonių gali kainuoti nuo 100 iki 300 litų.

Kaip būtų šaunu, kad kažkas sumanytų akciją apšviesti Lietuvos piliečių politiška; tuomet jie tikrai pagalvotų, kas vertas balso rinkimuose, kas geriausiai jiems atstovaus naujajame Seime. (Elta)

NUBAUSTAS LAKŪNAS J. KAIRYS

Rugsėjo 16 d. prie Kauno pėsčiųjų tilto į Nemuno salą atidengiamą lenta lakūno Jurgio Kairio skrydžiui aukštyn raitais po šiuo tilto įamžinti.

Šį akrobatinį skrydį J. Kairys atliko rugsėjo 2 d. — po Karaliaus Mindaugo pėsčiųjų tilto Kaune jis praskrido apvertęs savo lėktuvą aukštyn raitais. Lakūnas Kairys tuo skrydžiu baigė skrydžių po tiltą seriją. Po 1996 m. atlikto skrydžio po pėsčiųjų tilto Kaune, 1997-aisiais skrydį jis pakartojo Vilniuje, praskridęs po 9 metrų aukščio Baltųjų tilto. Pernai rugsėjo mėnesį Kairys praskrido po dešimtimi Lietuvos sostinės tiltų.

J. Kairio skrydį Kaune stebėjo daugiau kaip 200,000 žiūrovų.

Tačiau ir garsusis akrobatių skrydžių lakūnas pakliuvo į bedą — su Valstybine tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba! Viešajai įstaigai „Kairio skrydžiai“ paskirti 5,000 litų bauda, nes ant J. Kairio lėktuvo „Su-26“ sparnų skrydžio Kaune metu švietė cigarečių „West“ reklama. Tokia pati reklama buvo ir ant automobilio „Formule 1“ lenktynių du kartus pasaulio čempiono M. Hakkinen aprangos. Šis lenktynininkas buvo atvykęs stebėti skrydžio.

Kaip žinoma, Lietuvoje įsigaliojo visiškai tabako gaminių reklamos draudimas. Po skrydžio, prasidėjus viešoms diskusijoms dėl galimybės nubausti tokiu būdu netiesiogiai cigaretes reklamavusį lakūną ir skrydį parodžiusias žiniasklaidos priemones, ministras pirmininkas Andrius Kubilius nusprendė inicijuoti „sveiko proto“ ir Europos Sąjungos reikalavimus atitinkantis Tabako kontrolės įstatymo pataisas.

Malonu, kad pagaliau Lietu-



Jurgio Kairio akrobatika Kaune. Jono Tamulaučio nuotrauka

voje įstatymas yra taikomas visiems vienodai, nepaisant garso, pozicijų ir finansinių išteklių. Nors Jurgiui Kairiui ta baudi, be abejo, kišenių neištuštins, bet pats jos pasiskyrimas yra daug vertesnis už pinigus.

Paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos: J. Kairio baidą sumokėjo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis! Ką gi padarysi — tos pačios rankos baudžia ir glaudžia... (Elta)

ATNAUJINTAS KNYGYNAS

Rugsėjo pradžioje Vilniaus senamiestyje, Universiteto gatvėje, atidarytas atnaujintas knygynas „Akademine knyga“, kuriame galima rasti bemaž 10,500 pavadintų knygų. 1982 m. Alumnate įsikūręs knygynas iš pagrindų atnaujintas pirmą kartą. Dabar jis užima per 200 kvadratinį metrų plotą, iš jų 160 kv. metrų skirta penkioms prekybos saloms pirmame aukšte ir rūsyje. Knygynas įrengtas tris kartus daugiau specialių lentynų pagal užsienio šalių knygynų modelį, patogų ir pirkejiams, ir darbuotojams.

„Akademine knyga“ nuo seno garsėja psichologijos ir filosofijos knygų skyriais, knygyne nuolat lankosi studentai, dėstytojai, kiti švietimo, mokslo, kultūros įstaigų darbuotojai, politikai. Knygynas dirba su puse tūkstančio tiekejų, leidinių perka dideliais kiekiais, ypač vertingus kolekcionuoja, tad retenybę tapusių knygų sostinės skaitytojai gali rasti kaip tik šiame knygynė.

Pirmoje „Akademines knygos“ salėje pristatomos mokslo literatūros naujienos, rinktinė grožinė literatūra, leidiniai apie Lietuvą ir laisvalaikio literatūra. Mazojoje salėje galima rasti istorijos, filosofijos, religijos knygų; profesinės literatūros salėje sukaupiti kompiuterijos, verslo, ekonomikos, politikos, teisės, sociologijos, psichologijos, medicinos, tikslųjų gamtos mokslų ir inžinerijos leidiniai. Dvi sales rūsyje užima lietuvių ir užsienio literatūros klasikos kūrinių, literatūrologijos ir kalbotyros knygų, pedagoginė literatūra, mokykliniai vadovėliai ir užsienio kalbų mokymo priemonės.

Nors knygyno direktorius Andrius Mazrimas užtikrina, kad knygų kainos atnaujintame knygynė nepakito, bet šiuo metu Lietuvoje knygos apskritai brangios ir eiliniam piliečiui, ypač artinantis žiemai ir su ja pagausėjantiems išlaidomis, sunku ryžtis pirkti knyga, kai alga ar pensija labai maža. (Elta)

TAIKOS ŽYGIUI PAMINĖTI

Biržų krašto muziejuje „Sela“ rugsėjo 17 d. atidaryta paroda, skirta tūkstantmečio taikos žygiui aplink pasaulį.



Lakūnas Jurgis Kairys

Atidaryme dalyvavo aplink pasaulį keliaujantys lietuvių dviratininkai S. Kučas, G. Čiplies ir E. Žizys.

Didysis taikos žygis prasidėjo 1998 m. rugpjūčio 6 d., per Hirošimos bombardavimo 53-iasias metines. Norėdama pažymėti artėjantį naują tūkstantmetį, atkreipti visuomenės dėmesį į būtinybę taikai gyventi, tarptautinė dviratininkų grupė pasirodė per 513 dienų apkeliauti keturis

žemynus ir 2000 m. pirmą dieną pasitikti Japonijoje, Hirošimoje. Visur juos lydėjo šūkis „Taika prasideda mūsų“.

Biržų „Selos“ muziejuje bus galima pamatyti eksponatus iš šios įspūdingos kelionės. Tai grupės vadovo S. Kučo dviratis, palapinė, amunicija, kelionės vėliava, nuotraukos ir kt. Paroda veiks iki spalio 15 d. (Elta)



Labdaros koncertas

„LIEKA TIK MEILĖ“ Muzikos ir poezijos vakaras

Aktorė Virginija Kochanskytė
Mecosopranas Rita Preikšaitė
Fortepijonas Melitina Diamandidi Kuprienė

Bilietai
iš anksto gaunami PLC
krautuviene

Šeštadienį,
2000 m. rugsėjo 30 d.
6:30 v.v.

Pasaulio lietuvių centro
„Lietuvių fondo“ (sporto) salėje
Lemont, Illinois

Ruošia „Saulutė“
paremti Lietuvos vaikus ir Pasaulio lietuvių centrą
Sunlight Orphan Aid for Lithuania
419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, USA
Tel. 847-541-3702; 537-7949
Fax 847-541-3702 (Call before faxing)
Tax I.D.#36-3003339.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Cikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40 \$90 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir dengiamie stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Dienraščio „Draugas“ administracija ieško darbuotojų, mėgstancio bendrauti su žmonėmis ir mokancio lietuvių bei anglų kalbas.
Kompiuterio žinios būtų privalumas.
Geras susisiekimas, puikios darbo sąlygos.
Kreipkitės laišku šiuo adresu:
4545 West 63 St., Chicago, IL 60629.
Fax: 773-585-8284.

Reikalingi darbininkai namų remontui.
Skambinti po 8 v.v.
tel. 708-458-8550.

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 586-5959
HOME: (708) 425-7160
PAGER: (708) 866-4919

RYMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių (kainavimas veltui)
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

RAYMONDA SOLODOVIENE
Mortgage Consultant
6710 N. Crawford, Lincolnwood, IL 60466
Res. 773-271-0338; Pager 847-974-3797
Fax 847-674-1802

Parduodamas labai geras butas: 2 aukštas, kampinis, 2 mieg. Hinsdale, IL. Prieinama kaina, geras susisiekimas, 7 min. nuo Pas. Lietuvių centro. Kaina \$79,000. Tel. 630-794-9052.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

Reikalingas patyręs dantų technikas/technikė nuimamų protezų darbiui. Reikalingi legalūs dokumentai.
Tel. 773-436-3168.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

ŠILUVOS ATLAIDŲ UŽBAIGIMAS

Šiluva buvo pirmoji Vatikano pripažinta Švč. Mergelės Marijos apsišviesto vieta Europoje. 1608 m., vaikams ganant bandą buvusiose bažnytinėse žemėse, du kartus pasirodė verkianti Dievo Motina. 1612 m. toje vietoje buvo atkasta skrynja su katalikų bažnyčios Isteigimo aktu ir XVI a. pagarsėjusiu Dievo Motinos paveikslu. Nuo to laiko Mergelės Marijos apsišviesto vieta ir netoli jos atstatytos katalikų bažnyčios didžiąja altoriuje pakabinatas Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas visuotinai lankomi ir garbinami Lietuvos bei užsienio pilgrimų. 1786 m. rugsėjo 8 d. paveikslas buvo karūnuotas. 1924 m.

rugsėjo 8 d. buvo pašventinta Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčia, pastatyta Šiluvoje pagal architekto Antano Vivilskio projektą. 1976 m. bažnyčiai suteiktas mažosios bazilikos vardas. 1993 m. Šiluvoje meldėsi popiežius Jonas Paulius II.

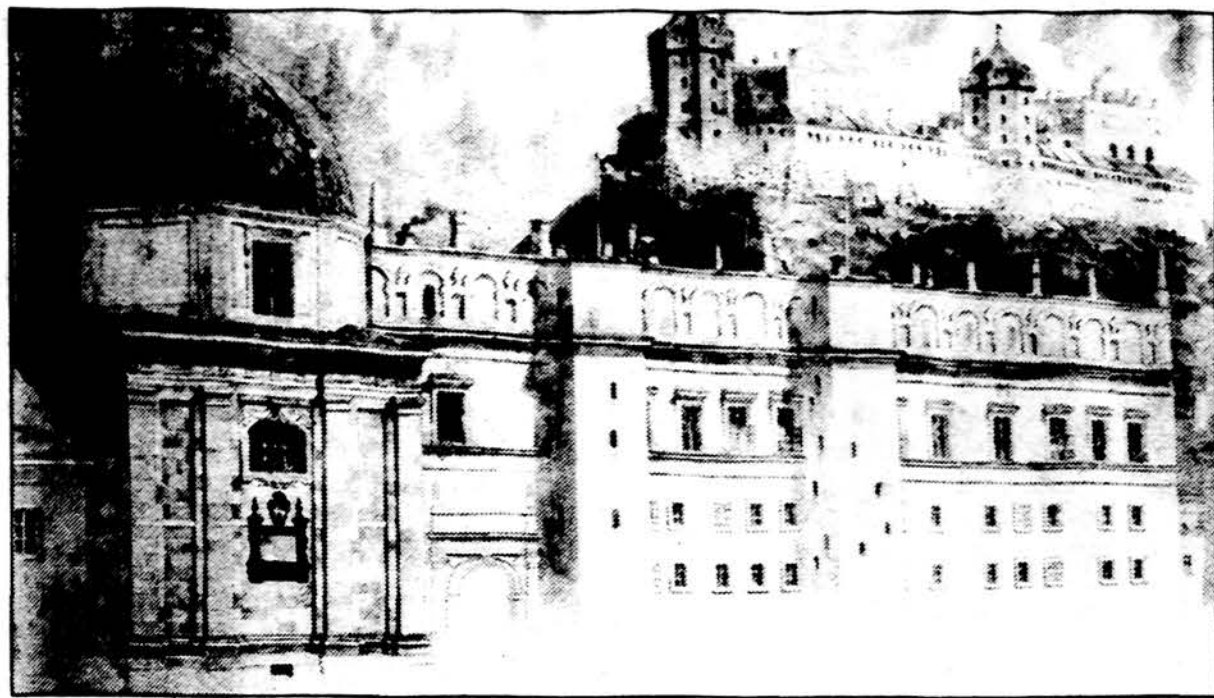
Š.m. rugsėjo 9 d., sekmadienį, paskutinę Švč. M. Marijos Gimimo atleidų dieną, kai Šiluvoje buvo meldžiamasi už tautos dvasinį atgimimą, vyko ir sakralinės muzikos koncertas „Ave Marija“. Gražiausiomis visų epochų giesmėmis Šiluvos Mariją šlovino dainininkai Regina Maciūnaitė ir Vytautas Juozapaitis kartu su styginių kvartetu. Dailėtyros instituto direktorė dr. Ruta Janonienė pasakojo apie meno kurinius, esančius Šiluvos Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. (Elta)



Šiluvos šventovė. Onos Rušenienės nuotrauka



Nuotr. Viktoro Kapočiaus



J. Kamarauskas. Didžiųjų kunigaikščių rezidencija iš pietų puses. Vilnius, 1894.05.10. Akvarelė

ATKURKIME VALDOVŲ RŪMUS

Vilniaus pilys, jų tarpe Žemutinės pilies valdovų rūmų liekanos, yra svarbiausias Lietuvos nekilnojamojo kultūros paveldo objektas. Valdovų rūmai buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinis, administracinis ir kultūros centras. Rusijos okupacinės valdžios nūgrauti XVIII a. pab., naikinant Lietuvos valstybes ir valstybingumo simbolius.

Nuo 1987 m. rūmų liekanos tiriamos, kaupiama medžiaga jiems atkurti. Iki šiol ištirti trys rūmų korpusai, baigiamas paskutinis — ketvirtasis.

Surasti bent trijų architektūrinių epochų rūmų pamatai, rūšių likučiai. Ankstyviausi mūriniai pastatai statyti XIII a. ir gali būti sietini su pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo valdymo laikotarpiu. XIV a. rekonstruoti, jie išstovėjo iki XV a. pradžios. Po 1419 m. gaisro jų vietoje pastatyti nauji puošnūs gotikos stiliaus rūmai.

1520 m. karalius Žygimantas Senasis pradėjo rūmų rekonstruoti renesanso stiliumi. Pradėta kurti tais pačiais metais gimusio Žygimanto Augusto — būsimo Lietuvos didžiojo kunigaikščio — rezidencija.

1610 m. rūmai sudegė. Tais pačiais metais jie pertvarkyti baroko stiliumi. Rūmų istorijoje tai taip pat įvykis, kuriam šiemet sueina 390 metų.

XVII a. viduryje karo su Maskva metu rūmai buvo suniokoti taip, kad valdovams gyventi nebūtiko.

Šiemet sueina 200 metų nuo intensyviausio rūmų griovimo. Po nugriovimo visų minėtų epochų rūmų liekanos atsiderėjusios po žeme.

Tai nacionalinio Lietuvos turto dalis, kuri, veikianti atmosferos sąlygų, beviltiškai yra. Laikini stogai tegelbsti tik nuo lietaus, bet ir jie baigia sudužti. Tinkamiausias būdas atkurti rūmų liekanoms apsaugoti ir joms eksponuoti — atkurti rūmus.

Artėja dvi Lietuvai svarbios sukaktys: 2009 m. sueis 1000 metų, kai Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas rašytiniuose šaltiniuose, o 2003 m. — 750 metų nuo Mindaugo karūnavimo. Pastarasis įvykis glaudžiai siejasi su Vilniaus pilimis.

Vilniaus pilių, kaip prioriteto Lietuvos nekilnojamojo kultūros paveldo objekto, tvarkymas, pirmiausia valdovų rūmų atkūrimas, įtrauktas į Lietuvos tūkstantmečio minėjimo programą.

Rūmų atkūrimas skirtingas į du etapus. Pirmuoju etapu būtina virš atkastų rūmų liekanų suformuoti erdvę su mikroklimatu, tinkančiu toms liekanoms saugoti. Tai įmanoma padaryti iki 2003 m. net šiuo ekonomiskai sunkiu laikotarpiu.

Antruoju etapu virš šios erdvės atkurti rūmų visumos įvaizdį. Tai turėtų būti palengvintomis sienomis pastatas, palyginus nebrangus ir greit pastatomas. Atkurti rūmai užpildytų istoriškai susi-

formavusią erdvę tarp Vilniaus katedros bei Gedimino kalno ir tarnautų kultūros, švietimo, turizmo reikmėms, valstybės reprezentacijai bei pasaulio lietuvių tautiškumui palaikyti. Tūkstantmečio minėjimo iškilmes galėtų vykti jau atkurtuose rūmuose, pietiniame korpusė, kur LDK laikais buvo sosto sale. Šiame korpusė derėtų atkurti bent po vieną trijų skirtingų epochų salę — gotikos, renesanso ir baroko. Apstaciūs jas atitinkamo stiliaus baldais, išdėstytas lubas ir sienas, sukabinti paveikslus, gobelenus, šviestuvus, atkūrus kitas interjero detales, atkurtume „gyvą istoriją“. Tai turėtų padėti pažinti, kaip vienu ar kitu metu gyveno Lietuvos valdovai.

Čia galėtų būti įteikiami kredencialai, Nacionalinės premijos, priimami itin garbūs užsienio svečiai, vykti iškilmingi koncertai, Pasaulio lietuvių Bendruomenės ir kiti renginiai. Arčiausiai Gedimino kalno buvusiam rytų korpusė galėtų būti LDK istorijos ekspozicija. Viena šio korpusė salų galėtų būti paskirta Lietuvos ryšiams su Vakarų Europa. Jos ekspozicija apimtų laikotarpį nuo Lietuvos centralizuotos valstybės susikūrimo XIII a. iki mūsų dienų, įjungiant Lietuvos pastangas įstoti į Europos Sąjungą.

Arčiausiai katedros buvusiam vakarų korpusė įsikurtų bažnytinio meno ekspozicija. Taikomojo meno muziejuje atidaryta Dailės muziejaus ekspozicija „Krikščionybė Lietuvos mene“ veiks iki 2003 m.

Didesnįjį jos eksponatų dalis galėtų ne grįžti į saugyklas, o savo gyvenimą prateisti Valdovų rūmuose.

Siauriniame rūmų korpusė veiktų pirmasis profesionalus Lietuvos teatras. Ši tradicija turėtų būti atgaivinta ir dabar. Uzdaramė rūmų kieme galėtų būti atgaivinti ir kai kurie viduramžių kiemo ir aikštės renginiai.

Taigi, Valdovų rūmų atkūrimas yra svarbus aktas ne vien paminklotvarkos, bet ir visuomenės auklėjimo prasme. Čia galėtų vykti ir istorijos pamokos, šiam tikslui įrengiant šiuolaikišką auditoriją, panaudojant visas multimedijos galimybes.

Rūmų plotas — apie 8,000 m². Atkūrimo kaina 100-120 mln. Lt. Pagrindinė našta tenka Lietuvos valstybei. Tačiau daug gali prisidėti visuomenė. Pavieniai asmenys rūmų atkūrimo darbą jau remia dabar. Vienas iš jų — Kalifornijoje gyvenantis lietuvis Antanas Mikalajūnas, savo lėšomis leidžiantis Pilių tyrimo centro leidinius. Jo įnašas matuoja-

mas jau dešimtimis tūkstančių JAV dolerių.

Lietuvoje dabar įsteigtas visuomeninis Valdovų rūmų paramos fondas.

Rūmų atkūrimo idėją parėmė ir Lietuvos Respublikos prezidentai. 1998 m. vasario 9 d. kadenciją baigiantis prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas ir naujai išrinktas prezidentas Valdas Adamkus pasirašė Vilniaus pilių globos aktą.

Nuo to laiko praėjo pusterčių metų, tačiau rūmų liekanos tebėra. 2000-aisiais metais būtina: 1) tęsti rūmų ir jų aplinkos tyrimus, kurie 1999 m. buvo nutraukti; 2) suprojektuoti ir pradėti statyti rūmų rytinio ir pietinio korpuso požeminę dalį.

Jei šiemet rūmų neprašėme gėlbėti, 2003 metų iškilimams teliks liekanų liekanos, o 2009 metams problema gali būti galutinai išspręsta — nebeliks ir tų liekanų, nebebus, ką saugoti.

Dr. Vytautas Urbanavičius
Vilniaus Pilių tyrimo centro direktorius

ISTEIGTAS VALDOVŲ RŪMŲ PARAMOS FONDAS

Valdovų rūmų teritorijoje veikiančiame Vilniaus pilių tyrimo centre surengtoje spaudos konferencijoje buvo pranešta, kad įsteigtas Valdovų rūmų atkūrimo paramos fondas. Šio fondo steigėjas — Lietuvos ir išeivijos žinomi kultūros ir visuomenės veikėjai — vyskupas Jonas Boruta, docentas Eugenijus Jovaiša, PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, Prancūzijoje gyvenanti lietuvių kultūrininkė, LDK Gedimino paminklo statymo Vilniuje organizatorė Beatrice Kleizaitė-Vasaris, kultūrinės draugijos „Pilis“ pirmininkas, iš Kalifornijos į Lietuvą grįžęs inžinierius Edmundas Kulikauskas, skulptorius Stanislovas Kuzma, poetas Marcelijus Martinaitis, JAV LB pirmininkė Regina Narušienė, Lietuvos istorijos instituto direktorius Edmundas Rimša, Lietuvos Statybos inžinierių sąjungos pirmininkas Algirdas Vapšys, kunigas Kazimieras Vasiliauskas ir PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis.

Fondo pirmininkas E. Kulikauskas spaudos konferencijoje pasakė, kad šio fondo tikslas — telkti visuomenės lėšas ir remti Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų atkūrimą, siekti, kad būtų įgyvendinama Lietuvos vardo 1000-mečio minėjimo programoje išreikšta Valdovų rūmų atkūrimo idėja. Fondas sieks ir remti, kad atkurti valdovų rūmai veiktų kaip svarbiausias

lietuvių tautos valstybingumo, istorijos, švietimo, kultūros ir mokslo centras.

Spaudos konferencijoje kalbėjo Pilių tyrimo centro direktorius dr. V. Urbanavičius, poetas M. Martinaitis pasakė, jeigu prieš 200 metų Rusijos okupacijos valdžios nūgrauti Valdovų rūmai būtų atstatyti, tai būtų reikšmingiausias paminklas Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimas.

Valdovų rūmų paramos fondo pirmininkas E. Kulikauskas pasakė, kad atkūrimui reikalingus 100 milijonų litų, be valstybės biudžeto lėšų, gali papildyti nevalstybinės lėšos. Tai ne tik visuomenės, mecenatų, rėmėjų aukos pinigais, darbu, medžiagomis, rinkliavos įstaigose, įmonėse, mokyklose, bet ir prekyba suvenyrais, kitokiomis prekėmis su Valdovų rūmų atkūrimo paramos fondo ženklu, specialūs pašto ženklai, monetos, medaliai, loterijos.

Spaudos konferencijoje pažymėta, kad Valdovų rūmų atkūrimas turi tapti svarbiausiu viso pasaulio lietuvių projektu. Vilniuje vykęs PLB X seimas savo rezoliucijoje įpareigojo PLB valdybą sudaryti ypatingąją komisiją, kuri moraliai ir materialiai remtų šį projektą.

Valdovų rūmų paramos fondo užregistruos valdžios institucijose, bus galima pradėti rinkti lėšas Valdovų rūmams atkurti.

Algimantas A. Naujokaitis

DRAUGAS, 2000 m. rugsėjo 21 d., ketvirtadienis

5

A. † A.

JADVYGA LAKIENĖ

Mirė 2000 m. rugsėjo 18 d.

Gyveno Lemont, IL. Gimė Lietuvoje, Šeduvoje.

Nuliūdę liko: sūnus Kęstutis, marti Patricia, dukra Rasa, anūkai Michael, Suzanne, Andrius bei kiti giminės Lietuvoje ir Kanadoje.

Velionė buvo žmona a.a. Anatolijaus Lako, dukra a.a. Kazimieros ir Jono Motiekonių, sesuo a.a. Vyto Motiekonio. A.a. Jadvyga priklausė Anglijos lietuvių klubui, Lietuvių šauliams ir kitoms organizacijoms.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 21 d. nuo 4 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. Laidotuvės penktadienį, rugsėjo 22 d. Iš laidojimo namų 9:30 v.v. a.a. Jadvyga bus atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 v.v. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, dukra ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A. † A.

STEFANIJAI VAITIENEI VAIČEKAUSKIENEI

mirus, jos sūnams Ramojui ir Vaidotui su šeimomis bei jos artimiesiems reiskiam gilią užuojautą.

Buv. St. Luke's ligoninės Patologijos laboratorijos benradarbės

A. Bielskienė K. Šiliniene
S. Didžiulienė O. Ščiukaitė
L. Grigalauškienė O. Šulaitienė
M. Krikštopaitienė T. Tamulienė
M. Kuprienė B. Žemaitienė
A. Polikaitienė V. Žolynienė
T. Rymantienė

Mūsų mielai

A. † A.

BRONEI GRYBAUSKIENEI

staiga ir netikėtai mirus, reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą jos vyrui ALEKSUI, dukrai LORETAI ir POVILUI GVAZDINSKAMS, anūkams INGRIDAI ir ALEKSIUKUI bei giminėms Lietuvoje.

Stasė Gvazdinskienė

Darius, Jūra ir Andrius Gvidai

Elena Z. Carter

Teofilė Mišauskienė

Kazys Jonaitis

„DRAUGA“ atmintime savo testamente.



It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm



LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (630) 257-1616
Fax (630) 257-1647

Santrumpos: atm. įn.—atminimo įnašas, pavardė po dvitaškiu—aukotojas, įm.—įmokėjo, asm.—asmuo, suma po pavardės—įnašų iš viso.

2000 m. liepos mėn.

1x\$25 Railaitė Neringa, \$605.

1x\$120 JAV LB Waukegan/Lake County apylinkė, \$3,975.

1x\$125 Drukteinis Romanas atm. įn.: Buivys Justinas ir Danguolė \$100; Skubisz Regina \$25, \$125.

1x\$200 Prackaila Bigelis Agnė, \$1,100.

1x\$297,126.51 Dekeris Albinas Jonas, testamentinis palikimas, \$300,126.51.

Iš viso \$297,596.51.

2x\$10 Koncius Ricardas, \$10; Koncius Robertas, \$30.
1x\$15 Bartkus Tadas P., \$125.

3x\$100 Baltrušaitis Juozas atm. įn.: įm. X, \$200; Dainis Laura E., \$100; Grigaitė Milda, \$100.

4x\$200 Baltrušaitienė Jadvyga atm. įn.: įm. X, \$200 Baltrušaitis Virgilijus atm. įn.: įm. X, \$200; Steponaitis Antanas atm. įn.: įm. X, \$200; Steponaitienė Petronėlė atm. įn.: įm. X, \$200.

Iš viso \$1,135.00.

Lietuvių fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2000 m.VIII.31 — 10,467,523 dol.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 7,647,795 dol. Palikimais gauta 5,501,819 dol.

Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A-NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. Visi remkime Lietuvių fondą, nes Lietuvių fondas remia lietuvių.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE



„Jau atsidarėme“ – kviečia naujasis First Personal banko skyrius Čikagoje. Prie šio kvietimo jungiasi ir First Personal banko prezidentas Randy Schwartz bei banko vyr. viceprezidentė Rūta Staniulienė.

Laukėme, laukėme ir su laukėme. Naujas First Personal Banko skyrius atsidarė Čikagoje! Atidarymo iškilmes (Grand Opening) vyks penktadienį, rugsėjo 22 d., nuo 3 iki 7 val.v. ir šeštadienį, rugsėjo 23 d., nuo 9 val.r. iki 1 val.p.p. Atvykusieji galės pasivaikinti bandelėmis su lašunukais ir įvairiais saldumynais, pasiklausyti gyvos muzikos, veltui įsigyti savo karikatūrinį portretą. Mūsų svečiai taip pat galės nemokamai užsiregistruoti ir traukti laimikius, kurie yra – 5,000 dol. grynais, spalvotas televizorius ir kompiuterio plokštelių grotuvas. Vaikų džiaugsmui atvyks klounas, bus balionų, tatuiruočių ir laimėjimų. Visi nuširdžiai kviečiami dalyvauti. Naujasis First Personal Banko skyrius yra įsikūręs 6162 S. Archer Avenue (netoli nuo „Racine“ kepyklos ir „Egg Store“ vaisių ir daržovių paruošėjų); tel. 773-767-5188.

LEMONTAS RUOŠIASI BALFO VAJUI

Jau 56-eri metai praėjo nuo to laiko, kai tuoj po II pasaulinio karo pabaigos Amerikoje pradėjo veikti Bendrasis Amerikos Lietuvių šalpos fondas (BALF), su savo šalpa atsukę į pagalbą karo išvengtiniams lietuviams. Ta jo pagalba buvo tuomet nepaprastai reikalinga. Tačiau vargas niekad neišnyksta, jo ir šandien mūsų tautiečių tarpe netrūksta. Tad BALFo labdaros darbai ir šiandien negali sustoti.

Spalio mėnuo kasmet yra skiriamas specialiam BALFo vajui – aukų rinkimui. Visi BALFo skyriai tai atlieka. Norime pranešti, kad Lemonto BALFo 28 skyriaus valdyba aukas priims Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčioje prie angijės kiekvieną spalio sekmadienį prieš ir po šv. Mišių. Padėkime visi ir šiemet vargstantiems lietuviams Lietuvoje bei kitur pasaulyje.

J.B.

Marija Remienė, „Draugo“ leidėjų valdybos pirmininkė, skaitys pranešimą apie „Draugo“ leidybą, jos problemas ir ateities rūpesčius Draugo fondo metiniame narių suvažiavime šį seštadienį, rugsėjo 23 d., 10 val. r. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje, Čikagoje. Visi DF nariai ir svečiai – būsimieji nariai kviečiami dalyvauti.

Ažuoliuko sodinimas, vėliavų pakėlimas ir trumpas žodis bus pasakytas prie paminklo Pasaulio lietuvių centre šį sekmadienį, rugsėjo 24 d., 10:30 val.r. Čia vyks Pasaulio lietuvių centro rudens sezono atidarymas. 11 val.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po to 12 val. centro didžiojoje saleje vyks pašnekesys su kun. Jaunumi Kelpša. Bus ir kavutės.

PROTESTUOKIME!

Tie, kurie penktadienio vakarą per NBC televizijos tinklą stebėjo 27-ųjų olimpinį žaidynių atidarymo iškilmes Sidnejuje, vėl pasigedo sportininkų parodo dalyvių tarpe Lietuvos delegacijos. Panašiai buvo atsitikę ir 1992 metais Barcelonoje, kur pirmą kartą Lietuva kaip nepriklausoma valstybė buvo nusiuntusi savo delegaciją. Jau tada NBC nesiteikė parodyti iškilmingai žengiančių lietuvių.

Praėjusį penktadienį buvo neparodyta ir daugiau valstybinių delegacijų – tarp jų ir mūsų kaimynų – latvių bei estų, kurie, kaip ir lietuviai, olimpinėse žaidynėse dalyvauja gausenėmis sportininkų grupėmis. Tačiau NBC pasistengė parodyti tik po porą siek tiek daugiau sportininkų turinčių valstybių delegacijų.

Būtų gera, kad lietuviai dėl to išreikštų nepasitenkinimą NBC vadovybei, skambindami šio tinklo vadovybei į New Yorką tel. 212-664-2333.

E.S.

Rima ir dr. Linas Sidriai sutiko ruošti šių metų sukaitytinį Lituanian Mercy Lift pokylį gražuosiuose Montefiori soduose, 11250 S. Archer Avenue, Lemont. Jis žada būti ypatingas, nes jo tema – „Viduramžiai/ Medieval“. Šokiams gros keturių vyrų ansamblis, vadovaujamas brolių V. ir E. Švabų. Taip pat planuojamos varžytinės. Kviečiame visus būsimuosius kuni-gaikišius ir damas kuo greičiau užsisakyti vietas skambinant L. Žlobienėi tel. 630-725-9544. Jei norite laimėti kelionę į Lietuvą dviem žmonėmis, skambinkite V. Jonušienei tel. 708-448-4520.

Fotomenininkas Algimantas Kezys pasakos apie dailininkės Jadvygos Paukštelienės gyvenimą ir kūrybą per dailininkės parodos atidarymą rugsėjo 22 d. 7:30 val.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

Oak Lawn Hilton viešbutyje (Cicero ir 94 gatvių sankryža) spalio 8 d., sekmadienį, vyks seselių kazimierių rėmėjų, draugų ir pažįstamų pokylis. Šventės pradžia – 1:30 val.p.p. Bus skanių valgių, įdomi programa, laimėjimų žaidimai. Rėmėjos kviečia visus atvykti. Vietas užsisakyti iki spalio 1 d., skambindami tel. 773-776-1324.

ATVYKITE Į DEMONSTRACIJĄ!

Jei norėtumėte, kad Amerikoje būtų įvykdyta amnestija, kad būtų legalizuoti visi žmonės, neturintys dokumentų gyventi Amerikoje, atvykite į demonstraciją, kuri rengiama rugsėjo 23 d., šį seštadienį, 10 val. r. prie Illinois State Building – Randolph ir Clark gatvių sankryžoje. Demonstracija tęsis iki 12 val.p.p. Kviečiame visi, kuriems rūpi ši problema.

Iš arti ir toli

GOLFO TURNYRAS KALIFORNIJOJE

Penktasis atviras Kalifornijos Lietuvių dienų golfo turnyras š.m. rugsėjo 29 d., penktadienį, vyks Encino Balboa Golf Complex, Encino, CA. Ši vieta yra ant Burbank Blvd. Viena mylia į vakarus nuo 101 Freeway ir 405 Freeway sankryžos. Turnyro pradžia 12 val. vidurdienį. Turnyras baigsis vakariene 7 val. vak., kurios metu laimėtojams bus įteikiama apdovanojimai. Dalyvavimas turnyre – 35 dol. asmeniui. Dalyvavimas vakarieneje taip pat 35 dol. Bilietai įsigjami pas Kalifornijos Lietuvių golfo klubo pirm. Kęstutį Kavacką/Larry Kay from LA, 1210 North Orange Grove Ave. #1, West Hollywood, CA 90046. Čekius rašyti: CLGC. Informacijai kreiptis: KTRO-NICS, tel. 323-656-4843. Kviečiami visi – iš arti ir iš toli.

Dr. Vytautas Bieliauskas kalbės tema „Tauta ir kultūra“ 20-ajame Ateities savaitgalio šeštadienį, spalio 28 d. Savaitgalis vyks spalio 28-29 d. Ateitininkų namuose, Lemont, IL. Čikagos apylinkių lietuviai kviečiami savaitgalyje dalyvauti.

Amerikos laikraštis „Music“ po Lietuvos operos dainininkės Irenos Milkevičiūtės koncerto rašo: „Kiekvienas subtiliausias pianissimo, kurį Irena Milkevičiūtė tarsi išverpavo, suskambėdavo labai gražiai. Ji jautriai jautia dramatiškumą ir dinamiką, kurią būtų galima palyginti su krioklio vandens tyrumu ar žaibo žaizdavimu. Įsimintini jos koloratūriniai gabumai. Balsas išsiskiria stiprumu, skaidrumu ir fletiniu skambesiu“. Nuostabus I. Milkevičiūtės soprano kviečiame pasiklausyti spalio 8 d., sekmadienį, 3 val.p.p. Mother McAuley gimnazijos patalpose, 3737 W. 99th St., Čikagoje. Į šį „Draugo“ rengiamą koncertą, kuriame dainuos ir Mindaugas Žemaitis, bilietus jau galite įsigyti „Draugo“ administracijoje ir „Seklyčioje“.

Skelbimai

• **Prieškalėdinė kelionė laivu š.m. gruodžio 3 d. – 10 d. Naujausias Costa Atlantica laivas, neįtikėtina gera kaita ir smagi kompanija! Prašau skambinti American Travel Service, tel. 708-422-3000 arba 800-422-3190.**

• **Gen. T. Daukanto Jūrų šaulių kuopos tradicinis metinis rudeninis pasilinksminimas rengiamas š.m. spalio 7 d. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St., Čikagoje. Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais ir šilta skania vakariene. Bus gausus vertingų dovanų laimėjimų paskirstymas. Šokiama gros visiems žinomas ir mėgiamas A. Barniško orkestras Atsigaivinimui veiks gausus įvairių gėrimų baras. Kviečiami dalyvauti visi šauliai ir ramovėnai su savo svečiais, jūriniai šauliškosios veiklos rėmėjai, iš Lietuvos atvykę tautiečiai ir šokių mėgėjai. Pobūvio pradžia 7 val. vakaro. Stalų iš anksto galima užsisakyti pas V. Utarą, tel. 773-847-0664. Tad iki malonaus pasimatymo pobūvyje šaulių namuose!**

• **Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje au-kojo: \$50 – Antanas Valiūškis. \$35 – Domas ir Ada Misiulis. \$30 – Kostas ir Vida Stankus. \$25 – Jurgis ir Regina Mikaila. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus Krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.**

• **A. Anitos Onos Vana-gaitytės Šleženės atminimui**, jos uošvė Birutė Šleženė „Karaliaučiaus Krašto lietuvių“ remti atsiuntė šiuos asmenų aukas: po 50 dol. aukoj: Romas Brickus, Perkūnas ir Zita Krukoniš, Aušra, Audronė ir Uogintas Kubilius, Genovaitė Mickevičienė, Juozas ir Irena Rasys, D. ir T. Tawadros, J. ir A. Šlezas su šeima, Gintautas ir Asta Vaichys. Po 30 dol.: Lisse Broscheit, Viktoras ir Aga Kubilius, Irena Manomaitienė. Po 25 dol.: Gediminas ir Janina Ambraziejus, Stanislava Cibienė, Norbertas ir Aldona Lingertat, Romas ir Birutė Šlezas. Po 20 dol.: Jeronimas ir Aldona Dabrila, Alfredas ir Marytė Krišukėnas, Valerija Vaičiūgienė. Mazosios Lietuvos Lietuvių dr. ja Čikagoje, vaikų ir mokytojų vardu, dėkoja už paramą lietuviškoms mokykloms Karaliaučiaus Krašte ir reiskia užuojautą a. a. Anitos Onos Šleženės šeimai ir artimiesiems.



Draugo fondo tarybos pirmininkas Bronius Juodelis perduoda 50,000 dol. čekį „Draugo“ valdybos pirmininkei Marijai Remienei

ŠVENTĖ BAIGĖSI, ŠVENTĖ TĘSIASI

Viskas kada nors baigiasi. Pasibaigė ir „Draugo“ šventinis šurmulyš – metinis pokylis rugsėjo 17 d., kuriam tiek ruošėsi ir į kurį dėtą didelių vilčių. Šiemet pokylis buvo neįprastas, nes vyko naujoje vietoje – Jaunimo centre Čikagoje. Organizatoriai, keisdami pokylio vietą, norėjo atsizvelgti į priekaištus, kurie anksčiau sakydavo: kodėl „Draugas“ neremia savų, lietuviškų organizacijų, kodėl pokylis lėšos eina svetimams. Todėl šiemet buvo pasirinktas Jaunimo centras, norint „paremti savus“: nuomota Jaunimo centro salė, maista teikė ir aptarnavo „Racine Bakery ir Delikatessen“. Nors buvo ankštoka, nes dalyvavo apie 400 žmonių, o nepatekusių buvo gal antratiek, bet nusiskundimų nebuvo girdėti, visi jautėsi savuose namuose ir tarp savų. „Čia praėjo mano jaunystė, kiek čia mano takelių numinta“, – sakė stalo kaimynė Silvija Krumplienė, li-tuanistinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos Aldonos Šimaitienės dukra ir buvusi liuanistinės mokyklos moksleivė, šiandien „Draugo“ administracijos vedėja. Kiekvienas iš atėjusių į 91-ąjį pokylį ir šiems namams, ir „Draugui“ turėjo savų sentimentų. „Kas mes būtume be „Draugo“ – tik nepažįstamų žmonių, nors ir kalbančių lietuviškai, minia. Ką mes vieni apie kitus žinotume?“, – girdėjau kalbant kitą svečią.

Šventė prasidėjo įžanginiu „Draugo“ valdybos pirmininkės Marijos Remienės žodžiu ir Draugo fondo tarybos pirmininko Broniaus Juodelio sveikinimu, kurį vainikavo 50,000 dol. vertės čekis, perduotas „Draugo“ laikraščiui remti. Ši suma – tai dalis milijoninio Draugo fondo kapitalo dividendų. Šiemetinė „Draugo“ šventė skyrėsi nuo ankstesniųjų ir savo plačia bei įvairia menine programa, kurią režisavo Ligija Tautkuvienė ir kurioje dalyvavo jos vadovaujamos Meno mokyklėlės dėstytojai bei moksleiviai, Lietuvos vėjų šokėjai (direkt. Frank Zapolis) bei „Svajos“ ansamblio šokėjai (vadovė L. Tautkuvienė). Programa, prasidėjusi rimta gaida – aktorės Apolonijos Steponavičienės skaitytomis P. Steponavičiaus eilėmis „Mano Lietuva“, liaudies šokiais ir kanklių muzika (skambino dėst. G. Razumienė ir moksleivės A. Buzėnaitė, R. Miliūnaitė) bei pianistės Jurgitos Bach pasirodymu, baigėsi nuotaikinga pramoginių šokių pynė bei dėst. L. Umbrasienės kartu su dainavimo klases moksleiviukais atliktomis linksmomis dainomis.

Po koncerto vyko vaišės, kurios prasidėjo „Draugo“ laikraščio moderatoriaus kun. Viktoro Rimšelio invokacija. O kokia šventė be laimės traukimo. Lektuvo bilietas, kurį dovanojo SAS Oro linijos, į Vilnių dviems atiteko Reginei Kijauskienei iš Mentor, OH; 500 dol. laimėjo Laima Milaitis iš Oak Lawn, IL; 250 dol. – A. Čepenas iš Oak Lawn, IL; 200 dol. – J. Masi-lionis iš Čikagos, IL; 150 – Ona Budnikas iš Elizabeth, N.J.; 100 dol. – E. Žilinskas iš Springfield, IL. Atskirai norisi paminėti gydytoją Oną Garūną iš Willowbrook, IL, kuri, laimėjusi 300 dol., paaukojo juos „Draugo“ laikraščiui. Šis sekmadienis buvo gera

proga pačiam „Draugui“ i viešumą išvesti savo turimus talentingus žmones, kurių darbą mato skaitytojai, bet kurie patys paprastai lieka už laikraščio puslapių. Pokylį išmoningai vedė „Draugo“ darbuotoja Dalia Sokienė, kurios balsą čikagiškiai pažįsta dar iš „Margučio II“ radijo laidų. Kartu su populiarių Čikagoje muzikantų duetu – broliais Virginijum ir Eimontu Švabais šokiams dainavo Daila Guzelytė Švabienė, pirmojo „Draugo“ puslapio redaktorė, ir spausdėnės darbuotojas Steponas Sadauskas. Bet didžiausią indelį į šį kolektyvinį kūrinių įnešė „Draugo“ valdybos pirmininkė Marija Remienė, jau kelioliktą pokylį šeimininkė, administratorius Valentinas Krumplis ir administracijos vedėja Silvija Krumplienė. „Draugas“ dėkingas Ligijai Tautkuvieni, kuri visada mielai ateina į talką. Jos vadovaujami meniniai kolektyvai šventei suteikė jaunatviško spalvingumo.

Metinis „Draugo“ pokylis – neeilinė šventė Čikagoje. Tai proga pasizūrėti į kitus ir pačiam pasirodyti, tik gaila, kad malonūs dalykai pasibaigia taip greitai. Bet nenusiminkime, laikas lekia šuoliškai. Vos spėsime perskaityti pustrčio šimto „Draugo“ numerio, ir sulauksime kitų metų šventės. Senolių išmintį – vasarą taisyk roges žiemai – pritaikius, galima pasakyti – kaupk idėjas 2001 metų „Draugo“ pokyliui.

Audronė V. Škiudaitė



„Draugo“ pokilyje šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas Mykolas Yakaitis (dešinėje) ir kun. Rolandas Makrickas iš Lietuvos



„Draugo“ pokilyje dr. Petras Kisieliūsis ir Regina Narušienė



Šokėjai Jonas Sereikis ir Ieva Misiūnaitė duoda savo pirmąjį interviu „Draugo“ pokylio režisieriui Ligijai Tautkuvieni

Edvardo Šulaičio nuotraukos



Žymusis lietuvių tenoras Virgilijus Noreika yra dainavęs net keliuose Lietuvos operos statybose spektakliuose. Nuotraukoje – scena iš 1998 m. statyto „Cigonų barono“. Šį sekmadienį, rugsėjo 24 d., 3 val.p.p. V. Noreika vėl dainuos Čikagoje. Jaunimo centre. Išgirsime operų arijų ir daug lietuviškų dainų. Solistui akompanuos Alydas Vasaitis. Bilietus į koncertą galite įsigyti „Seklyčioje“ arba prieš koncertą Jaunimo centre.

Nuotr. Jono Tamulaičio